

V tomto letáku najdete nejčastější potíže s užíváním soukromého pozemku jako veřejné cesty a nápovědu, jak se pokusit o nápravu vlastními silami. Teprve, pokud se Vám to nepodaří, můžete se na ombudsmana obrátit.

Veřejné cesty jsou ty pozemní komunikace, které může užívat kdokoliv. Patří mezi ně dálnice, silnice, místní komunikace i veřejně přístupné účelové komunikace. Právě veřejně přístupným účelovým komunikacím se budeme v tomto letáku věnovat.

Veřejně přístupné účelové komunikace...

... se od ostatních typů liší tím, že vznikají živelně, ne na základě rozhodnutí správního úřadu. To znamená, že se někde dlouho chodí či jezdí, aniž by tomu vlastník bránil, a cesta tam postupně vznikne.

Mohou vést po obecních i soukromých pozemcích. Mohou to být zpevněné cesty ale i nezpevněné pěšiny, které může užívat kdokoli k obvyklým dopravním účelům a jejich vlastníci takové užívání nesmí ze své vůle omezit ani zakázat.

Veřejně přístupná účelová komunikace je ta, u které platí následující:

- 1. Je stálá a patrná v terénu:** cesta je zřetelná, vidíte např. vyjeté koleje.
- 2. Slouží dopravě:** slouží jako spojnice k ostatním nemovitostem nebo tyto nemovitosti spojuje s ostatními komunikacemi či slouží k obhospodařování zemědělských a lesních pozemků.
- 3. Cesta je alespoň pro jednu ze zpřístupňovaných nemovitostí jedinou existující dopravní spojnici** (tzv. nutná komunikační potřeba).
- 4. Vlastník souhlasí s obecným užíváním:** vlastník cesty výslovně či mlčky souhlasí s tím, že jeho cestu užívá veřejnost. Takový souhlas váže i budoucí vlastníky cesty.

Veřejně přístupné účelové komunikace zanikají, když se přestanou používat.

Silniční správní úřad je úřad, který se zabývá problémy souvisejícími s užíváním pozemních komunikací. Je to zpravidla odbor dopravy nebo silničního hospodářství. Většinu dále popsaných sporů řeší obecní úřady obcí s rozšířenou působností. Oproti tomu spory týkající se místních komunikací řeší obecní úřady obcí, přes jejichž území místní komunikace vedou.

Co mohu dělat, když ...

☐ ...soused nesouhlasí s tím, že cesta vedoucí přes jeho pozemek je veřejně přístupná účelová komunikace?
...vlastníci okolních nemovitostí užívají můj pozemek jako cestu a mně se to nelíbí?	➔	Obráťte se na silniční správní úřad s žádostí o určení existence či neexistence veřejně přístupné účelové komunikace. Silniční správní úřad rozhodne, zda je cesta veřejná nebo soukromá.
☐ ...soused umístil na cestu překážku a já nemohu projet?	➔	Obráťte se na silniční správní úřad s žádostí o odstranění pevné překážky.

☐ ... silniční správní úřad odmítá o mé žádosti rozhodnout (je nečinný) a odkazuje mě na soud?	➔ Obrátte se na krajský úřad s žádostí o opatření proti nečinnosti silničního správního úřadu a žádejte krajský úřad, aby nečinnému silničnímu správnímu úřadu přikázal Vaši žádost projednat a rozhodnout o ní. (Formulář žádosti je na webu ombudsmana www.ochrance.cz v části Nevím si rady se svou životní situací.)
☐ ... nesouhlasím s rozhodnutím silničního správního úřadu?	➔ Odvolejte se proti jeho rozhodnutí ke krajskému úřadu. Odvolání podejte u silničního správního úřadu do 15 dnů od doručení jeho rozhodnutí. Pokud nejste spokojeni s rozhodnutím o odvolání, můžete podat správní žalobu nebo podnět ombudsmanovi.
☐ ... krajský úřad nenařídil silničnímu správnímu úřadu opatření proti nečinnosti, a silniční správní úřad tak i nadále odmítá moji žádost projednat a rozhodnout o ní?	➔ Můžete podat správní žalobu proti nečinnosti správního orgánu nebo podnět ombudsmanovi.
☐ ... k mému domu nevede žádná veřejná cesta?	➔ Pokuste se s vlastníkem soukromé cesty na přístupu dohodnout (smlouvou, zřízením služebnosti cesty). Není-li dohoda možná, můžete se obrátit na soud s žalobou na zřízení nezbytné cesty. Soud nezbytnou cestu povolí pouze tehdy, pokud Vaše nemovitost není dostatečně spojena s veřejnou cestou a přístup k ní nelze zajistit dohodou. Doporučujeme podání žaloby konzultovat s advokátem.

S čím mi ombudsman pomůže a s čím ne?

Ombudsman **může** postup úřadu **prošetřit a navrhnout přijetí nápravných opatření**. Například může navrhnout, aby úřad zahájil řízení nebo přezkumné řízení, či aby projednal Vaši žádost.

Ombudsman **nemůže**:

- **zrušit rozhodnutí silničních správních úřadů**; to může pouze soud či nadřízený úřad – krajský úřad – v rámci přezkumného řízení;
- **zasahovat do soukromoprávních vztahů** (tam, kde se jedná o užívání pozemku na základě dohody nebo služebnosti),
- **řešit spory o vlastnictví pozemních komunikací**,
- **zasahovat do neukončených správních řízení** (s výjimkou namítané nečinnosti úřadů, stížností na podjatost a opakovaných vracení věcí odvolacím orgánem k novému projednání).

Jak se obrátit na ombudsmana?

1. **Sdělte** ombudsmanovi, **s čím v rozhodnutí nebo jednání úřadu nesouhlasíte**.
2. **Přiložte kopie korespondence s úřadem** (tj. rozhodnutí, stanoviska i neformální dopisy).

Pokud ombudsman zjistí, že silniční správní úřad nebo krajský úřad udělaly chybu, sdělí jim to. Pokud úřad chybu nenapraví, ombudsman **navrhne úřadu způsob, jak by měl chybu napravit**.

Podrobnější informace se dozvíte v publikaci „Veřejné cesty II“. Najdete ji na webových stránkách ombudsmana na <https://www.ochrance.cz/> (Naše činnost → Výstupy z činnosti → Sborníky a publikace → Edice stanoviska).